

ภาคผนวก ช
โบราณคดี

3.5.3 แหล่งประวัติศาสตร์และโบราณคดี

1) ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาดำเนินการในพื้นที่โดยรอบฐานหลุมผลิต โดยจำแนกพื้นที่ศึกษาเป็นพื้นที่ศึกษารัศมี 0-1 กิโลเมตร รอบฐานหลุมผลิต และพื้นที่ศึกษารัศมี 1-5 กิโลเมตร รอบฐานหลุมผลิต

2) วิธีการศึกษา

1. รวบรวมรายชื่อของโบราณสถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และแหล่งโบราณคดีในพื้นที่ศึกษา จากเอกสารต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการผลิตปิโตรเลียมแหล่งกำแพงแสน แปลง PTTEP1 จังหวัดนครปฐม พื้นที่แปลงสัมปทาน PTTEP1 อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
2. สำรวจภาคสนามในพื้นที่ศึกษาของโครงการ เพื่อตรวจสอบตำแหน่งโบราณสถาน และแหล่งโบราณคดีซึ่งได้รวบรวมข้อมูลขั้นต้นทางเอกสารไว้แล้ว ดำเนินการระหว่างวันที่ 1-3 กันยายน พ.ศ. 2560
3. บันทึกภาพถ่ายของหลักฐานโบราณวัตถุ โบราณสถาน หรือแหล่งโบราณคดีที่สำรวจพบ เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลทางวิชาการ

3) ผลการศึกษา

จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และการสำรวจภาคสนาม พบว่า ในพื้นที่ศึกษาหลัก ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในรัศมี 0-1 กิโลเมตร รอบฐานหลุมผลิต L53-B ไม่พบแหล่งประวัติศาสตร์-โบราณคดี โบราณสถานหรือศาสนสถานใดๆ ส่วนในพื้นที่ศึกษาในรัศมี 1-5 กิโลเมตร รอบฐานหลุมผลิต L53-B พบแหล่งประวัติศาสตร์-โบราณคดี โบราณสถาน และศาสนสถาน รวมทั้งหมด 8 แห่ง โดยพบแหล่งประวัติศาสตร์-โบราณคดี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ แหล่งโบราณคดีบ่อทรายบ้านหนองกร่าง แหล่งโบราณคดีไร่จรัลเพ็ญ และแหล่งโบราณคดีไร่นางพัชร สมพงษ์ทิพย์ โบราณสถานประเภทยังไม่ขึ้นทะเบียน (ดังตารางที่ 3-99) และศาสนสถาน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ คริสตจักรหนองกร่าง (คริสตสถานประจำชุมชน) วัดหนองกร่าง วัดไผ่ร่มร่ม วัดโพธิ์งาม และวัดหนองศาลาเจริญสุข ซึ่งจำแนกออกเป็น

1) แหล่งโบราณคดีที่เป็นชุมชนโบราณ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย และกรมศิลปากรจัดเป็นโบราณสถานประเภทยังไม่ขึ้นทะเบียน จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ แหล่งโบราณคดี ไร่จรัลเพ็ญ โดยมีที่มาของแหล่งโบราณคดีไร่จรัลเพ็ญ จากหนังสือแหล่งโบราณคดีประเทศไทย เล่ม 1 (จัดทำโดยกรมศิลปากร ซึ่งระบุว่าแหล่งโบราณคดีไร่จรัลเพ็ญอยู่ในพื้นที่บ้านหนองกบ แต่ปัจจุบันแหล่งโบราณคดีแห่งนี้อยู่ในพื้นที่บ้านดงมะม่วง) และฐานข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศโครงการสำรวจแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรม (โบราณสถานในจังหวัดนครปฐม) โดยกรมศิลปากรได้ขึ้นบัญชีรายชื่อแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ไว้เป็นโบราณสถานประเภทไม่ขึ้นทะเบียน

2) แหล่งโบราณคดีที่เป็นชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย (แต่ไม่ปรากฏรายชื่อในฐานข้อมูลของกรมศิลปากร) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ แหล่งโบราณคดีบ่อทรายบ้านหนองกร่าง และแหล่งโบราณคดีไร่นางพัชร สมพงษ์ทิพย์

3) วัดประจำชุมชนที่สร้างขึ้นร่วมสมัยปัจจุบัน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วัดหนองกร่าง วัดไผ่ร่มร่ม วัดโพธิ์งาม และวัดหนองศาลาเจริญสุข

4) คริสตสถานประจำชุมชนสร้างขึ้นร่วมสมัยปัจจุบัน จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ คริสตจักรหนองกร่าง ดังรูปที่ 3-40

รูปที่ 3-40 คริสตสถานประจำชุมชนสร้างขึ้นร่วมสมัยปัจจุบัน (คริสตจักรหนองกร่าง)

ตารางที่ 3-99

โบราณสถานและศาสนสถานในพื้นที่ศึกษา ในระยะรัศมี 5 กิโลเมตร

ลำดับที่	ที่ตั้ง	ความสำคัญและสภาพปัจจุบัน	ระยะห่างจากฐาน
พื้นที่ศึกษาหลัก (ครอบคลุมพื้นที่ในรัศมี 0-1 กิโลเมตร รอบฐานหลุมผลิต)			
-	-	-	-
พื้นที่ศึกษารอง (ครอบคลุมพื้นที่ในรัศมี 1-5 กิโลเมตร รอบฐานหลุมผลิต)			
1. คริสตจักรหนองกร่าง	หมู่ 3 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 597940E 1554355N	คริสตจักรประจำชุมชน ก่อตั้งขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2528-2529 สถานที่ประกอบพิธีกรรมเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ชั้นเดียวสภาพดี	ด้านทิศตะวันตก ประมาณ 0.3 กิโลเมตร
2. วัดหนองกร่าง	หมู่ 3 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 597813E 1553588N	วัดประจำชุมชน ได้รับประกาศตั้งเป็นวัด เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2513 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา พ.ศ. 2514 อาคารเสนาสนะที่มีอยู่สร้างขึ้นร่วมสมัยปัจจุบันทั้งสิ้น สภาพดี	ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 1.04 กิโลเมตร
3. แหล่งโบราณคดีบ่อทรายบ้านหนองกร่าง	หมู่ 3 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 598276E 1556194N	ชุมชนโบราณและที่ฝังศพสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย (อายุประมาณ 2,500 -1,500 ปีมาแล้ว) ปัจจุบันส่วนใหญ่ถูกทำลายจากการขุดทรายกลายเป็นบ่อน้ำขนาดใหญ่ บริเวณผิวดินตามแนวคันดินขอบคันบ่อที่เหลืออยู่ ยังมองเห็นเศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน ชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์กระจายอยู่ทั่วไป และยังได้สำรวจพบชิ้นส่วนลูกกระสุนดินเผา 1 ลูก และต่างหูทำจากเปลือกหอย 1 ชิ้น	ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ประมาณ 1.5 กิโลเมตร
4. วัดไผ่รินรมย์	หมู่ 4 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 599935E 1556043N	วัดประจำชุมชน ได้รับประกาศตั้งเป็นวัด พ.ศ. 2520 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2523 อาคารเสนาสนะที่มีอยู่สร้างขึ้นร่วมสมัยปัจจุบัน	ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 2.4 กิโลเมตร
5. แหล่งโบราณคดีไร่จรัลเพ็ญโบราณสถานประเภทยังไม่ขึ้นทะเบียน	บ้านดงมะม่วง (ในฐานะข้อมูลกรมศิลปากรระบุว่าอยู่ในเขตบ้านหนองกบ ซึ่งเป็นชื่อเดิม) ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 595663E 1553675N	ชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย (อายุประมาณ 2,500 -1,500 ปีมาแล้ว) บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกทำลายจากการปรับไถเพื่อทำเกษตรกรรมมานานแล้ว ในปี พ.ศ. 2530 เคยมีการค้นพบเครื่องมือหิน และชิ้นส่วนกำไลหิน รวมทั้งเศษภาชนะดินเผา ปัจจุบันไม่พบโบราณวัตถุบนผิวดิน	ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 2.6 กิโลเมตร
6. แหล่งโบราณคดีไร่นางพัชรสมพงษ์พิพย์	หมู่ 6 ต.รางพิบูล อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 601692 E 155059N	ชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย (อายุประมาณ 2,500 -1,500 ปีมาแล้ว) บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกทำลายจากการปรับไถเพื่อทำเกษตรกรรมมานานแล้ว ปัจจุบันไม่พบโบราณวัตถุบนผิวดิน	ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 4.9 กิโลเมตร

ลำดับที่	ที่ตั้ง	ความสำคัญและสภาพปัจจุบัน	ระยะห่างจากฐาน
7. วัดโพธิ์งาม	หมู่ 7 ต.กระต๊อบ อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 0601878E 1557497N	วัดประจำชุมชน ได้รับประกาศตั้งเป็นวัด เมื่อ วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2512 และได้รับ พระราชทานวิสุงคามสีมา ในปี พ.ศ. 2516 อาคารเสนาสนะที่มีอยู่สร้างขึ้นร่วมสมัย ปัจจุบัน	ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 4.8 กิโลเมตร
8. วัดหนองศาลาเจริญสุข	หมู่ 1 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน พิกัด UTM 47Q 595629E 1550831N	วัดประจำชุมชน ได้รับประกาศตั้งเป็นวัด เมื่อ พ.ศ. 2484 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา พ.ศ. 2514 อาคารเสนาสนะที่มีอยู่สร้างขึ้น ร่วมสมัยปัจจุบัน	ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 4.4 กิโลเมตร

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ (-) หมายถึง ไม่มีโบราณสถานและศาสนสถานในพื้นที่ศึกษา